

CAPUT X.

*De Captivorum examine , & confronta-
tione contra perditum Textorem.*

Deducuntur interea è ferreâ caveâ, & porta lapidea
 hora tertiâ postmeridianâ honesti Cives Mathias
 Mom & Joannes Verling manibus post terga revinctis,
 sicut & eosdem ex propriis ædibus abstraxerant Ce-
 porino cum affeclis suis in foro stante, & attendente;
 num etiam veram prædam, & destinatos putatitios
 malefactores cœpissent. Adductus ergo in conspectu
 Judicii militaris à Gubernatore interrogatur de om-
 nibus supra memoratis mendaciis, quæ isti bono viro
 valde peregrina videbantur. Igitur interrogat, quis-
 nam sit personæ suæ accusator. Dicit Gubernator:
*Sy wisten wel, dat het waer was, hy soude sich
 niet laeten bederven met pynighen, maer soude goet-
 willigh bekenen, daer stont Genade by, die hem
 genoegh vvedervaeren souw meer als anderen.* Cui
 Mom respondit: gratiam vestram non quæro, inno-
 cens enim sum. Responsum dat Gubernator: *De
 andere hebbent bekent; men sal U oock wel doen
 bekenen.* Hisce dictis mandat carnifici, ut inno-
 centem comprehendat, qui mox accurrens eidem
 manus & pedes fune tam acriter constringit, ut sudor
 faguineus efflueret, deinde deorsum projicitur in
 scalam, additis minis tam diu corpus extrahendi,
 usque dum mensuram scalæ adæquasset, aut omnia
 ei proposita fateretur. Quibus Mom herculeo animo
 reponit, membratim quamvis me decerpatis, men-
 daciis vestris non favebo; carnificinam hanc coram
 Domino Deo defendere non poteritis. *His dictis*
 Guber-

Gubernator cubili exit, & paulò post revertitur caput movens; intrantem interrogat Mom, an necdum finis immanis istius torturæ appropinquaret, se paratum esse ad præstandum vadimonium, & si unus principalis & honestus Civis non sufficeret, plures substituere posse; quibus Gubernator Holtkracht respondet: *Sulcke Borghen sult ghy niet krygen*; jubens quoque carnifici, ut eundem ex scalâ dimittat, additis his circumstantiis: vade, modò efficiam satis, ut fatearis. Deducitur exinde in culinam, ubi soror Gubernatoris uxoris ad focum sedebat plorans, & caput manu tenens. Interrogat illa: *Syt ghy oock een van de gevanghen Mans*. Cui Mom respondit, quòd ita; his auditis manus complicat altâ voce dicens: *Wat hupser Mans syn dat, vvat Haet, ende Niet is in dese Stadt*, & potum eidem refocillantem porrigebat.

Observe, quòd Domicella ista miseris, sicut altera Martha compatiens, & uxor Gubernatoris filia erant Civitatis Neomagensis, quæ sine dubio adhuc veterem Belgarum candorem pectori inscriptum habentes satis adverterant inhonestam inter Ceporinum & conjuratos conversationem; sed quia foemineus sexus fragilis, sic immanitati istorum cedere cogebantur, aliàs fortè secretum revelaturæ.

Venit ad Rigas Joannes Verlingh, cui familia sicut antecessori suo proponuntur de subscriptione Supplicæ, & muneribus Marchioni Spinolæ missis, ut falsitati fucum adderent, dixerunt, eundem in ædibus Elberti Voest de assato lucio lautè comedisse; addunt tu es bonus Catholicus, & Papismum propagare studes, ideo his negotiis consensisti, fatere tantummodo, gratia tibi fiet. Respondet Joannes: Gratiam vestram
non

non quæro, pugnabit pro me veritas. Hæc audiens quidam Officialis surgit, & in hæc verba irrumpit, dicens : *Het vwill daer op aankoomen, als ons geseydt is; dat de Catholycken haer versvoren hebben, dat sy sich liever doodt vwillen laeten pynighen, als malkanderen beklappen.* Idem ergo tractamentum in scalâ expansus sustinere cogitur, quod præcessor ejus Mathias Mom subierat, quamvis Dominum Deum in testem vocârit, ut extremum Judicium sibi denegaret, si quidquam de hisce propositionibus veritate niteretur. His non obstantibus dictis tortura perseverat, donec videntes infractum innocentis animum, & verum puræ conscientiae testimonium; solvi curant, & ad ferream istam furum caveam rursum deducunt.

Appropinquat huic optimo Confessui Conradus Keyfers captivitatis suæ sedem habens in Castro, idem de omnibus falsis criminationibus interrogatur, & accusatur: respondet Keyser, optare se signum fieri à Deo, si calumniæ istæ veræ sint; pergit ulterius Keyser Textorem interrogans: adfuitne tractatui, dum subscriberetur? respondet Textor: *Neen, dat vveet gy vvel, dat onser vier offte vyff stonden op de Deel.* Interrogat ulterius, quo in loco Sacramentum in hunc finem sumptum fuerit? cui Textor dicit, *op den Weem.* Quo audito mox Gubernator verbum suscipit, dicens: *In de Kerck Mathys, cui ille, Jæ myn Heer in de Kerck, en op den Weem oock.* His auditis addito juramento declarat Keyser, sibi nunquam cum præfato Textore commercium fuisse, sed magis ut semi-fatuum apparere. His peractis educitur, & sub præfidiario milite detinetur.